

ТРИПОЛИ - Британски званичници су јуче признали да не знају колико ће трајати војна интервенција против либијског вође Моамера Гадафија, након што су посланици владајуће Конзервативне партије изразили бојазан да би међународна операција могла да прерасте у 30-годишњи рат. Када је замољен да изнесе своју процену, Ник Харви, министар оружаних снага Британије, одговорио је: “Ко то зна? Не знамо колико ће ово трајати.

Не знамо колико ће се брзо смањивати његови капацитети. Питајте ме опет за недељу дана”. Нимало утешна није била ни изјава Вилијама Хејга, министра спољних послова, који је казао: “Рано је за спекулације. Све ће зависити од развоја ситуације. Мислим да не можемо да постављамо било какве временске оквире”. Он је додао да ће Британија учествовати у акцији “онолико колико то буде потребно” и да ће то зависити и од реаговања Либијаца, како устаника, тако и Гадафијевих снага.

Уочи доношења одлуке о интервенцији ти исти званичници су уверавали скептично бирачко тело да ће сав посао обавити за неколико дана. Оно што се дешава у пракси, по мишљењу Шашанка Џошија, аналитичара Краљевског института здружених служби, није тако једноставно, као што показују искуства из прошлости: у Ираку '90-их уследило је патролирање ваздушног простора дуго преко десет година уз годишње трошкове од милијарду и по долара; у Авганистану противници режима дигли су се на устанак дуг једну деценију, док је после тромесечне интервенције на Косову дошло до даљег цепкања и дестабилизације Балкана.

Ник Харви је раније већ рекао да није искључено да ће у перспективи, поред ваздушних удара, у Либију бити послате и копнене снаге, али је додао да се не планирају копнена дејства широких размера. Сличне изјаве забрињавају и због питања трошкова учешћа сваке земље у овој операцији. На пример, Британија дневно троши 3,2 милиона фунти само на контролу зоне забране летења изнад Либије. По речима Зака Купера, аналитичара из америчког Центра за стратешке и буџетске процене, почетни трошкови уклањања противваздушне одбране Либије износе од 400 до 800 милиона долара, а трошкови патролирања зоном забрањеног лета достижу између 30 и 100 милиона долара седмично, али би могли да премаше милијарду долара месечно ако мисија

потраје више од два месеца. Америчка војска нема званичне податке о трошковима интервенције, али Купер, поређења ради, наводи да трошкови рата у Авганистану месечно износе више од девет милијарди долара.

И без тих званичних процена аналитичари закључују да се не треба надати скором исходу операције. Постоји реална могућност да ће се Гадафи свим силама трудити да остане на власти, што наговештава дуготрајну и жестоку конфронтацију. Како подсећа Асошијетед прес, Гадафи се одржао 42 године и већ је преживео америчке ваздушне ударе по Триполију 1986. Својим противницима је, у уторак увече, поручио: “Нећемо се предати и нећемо се бојати. Ми се ругамо њиховим ракетама. Победићемо их и краткорочно и дугорочно”.

Док Британци већ сада расправљају о стратегији окончања сукоба, покушаји да се војна мисија стави у надлежност НАТО прилично су хаотични, иако се о томе неколико дана води жучна дебата. Француска се противи томе да се НАТО уступи команда над међународном кампањом, с образложењем да би то отуђило арапске земље. Иако Француска, Британија и САД предводе војна дејства у Либији, неколико земаља је затражило да се комплетна операција изводи под заставом 28-члане Алијансе. На крају је закључено да ће НАТО имати оперативну улогу у успостављању зоне забране летења над Либијом, али да неће преузети политичко руковођење операцијом. “НАТО ће бити укључен као инструмент за планирање и оперативне акције и неће обављати функцију политичког руковођења акцијама коалиције”, рекао је Ален Жипе на конференцији за новинаре. Улога управљања операцијама, рекао је он, требало би да припадне комисији сачињеној од министара спољних послова земаља које су укључене у интервенцију, уз земље Арапске лиге. У складу са тим, бродови НАТО почели су јуче да патролирају дуж либијске обале како би контролисали поштовање ембарга на оружје Либији, уз подршку Катара, Кувајта и Јордана.

Иначе, Хилари Клинтон, америчка државна секретарка, изјавила је јуче за Еј-Би-Си да су Гадафијеве акције представа и тактизирање, али он ипак можда тражи излаз из ситуације у којој се нашао и ставља на вагу могуће опције. Клинтонова је одбила да спекулише о исходу војне интервенције, нити је хтела да каже да је сигурна да ће диктатор бити уклоњен са власти.

(Блиц)